

การศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพ
ให้แก่ผู้ต้องขัง ในเรือนจำจังหวัดลำพูน*
A STUDY OF GUIDELINE FOR VOCATIONAL EDUCATION
MANAGEMENT FOR PRISONERS AT LAMPHUN PRISON

อัญชลี เลขนอก, Anchalee Leknok
ประภัสสร สมสถาน, Prapatsorn Somsathan
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ
Educational Administration,
Graduate School, Payap University
E-mail : apple.anchalee233@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดลำพูน เจ้าหน้าที่ ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจในเรือนจำจังหวัดลำพูน ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูนที่ลงทะเบียนเรียนเป็น นักศึกษาสายวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพป่าซาง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 รวม 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลังและสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนรวมทั้งสิ้น 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ จังหวัดลำพูน สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ ด้านครูผู้สอน และด้านการนำความรู้ไปใช้หลังพ้นโทษ

คำสำคัญ : การบริหารการจัดการศึกษา, การศึกษาวิชาชีพ, ผู้ต้องขัง, เรือนจำจังหวัดลำพูน

* Received 9 November 2022; Revised 29 January 2023; Accepted 31 January 2023

Abstract

The objective of this article was to examine the current conditions problems of vocational education management for prisoners at Lamphun Prison administration. The population used in the research included prison commander, education and mentality development officers and prisoners who registered to be vocational students of Pasang Industrial and Community Education College in Electrical Power and Electronic Department in the first semester of school year 2022, for a total of 85. The tools used in the research consisted of questionnaires. The data were analyzed by an application package for frequencies, percentages, mean and standard deviation.

The results indicated that: Current conditions problems of vocational education management for prisoners at Lamphun Prison administration: The overall current conditions were at a high level. In reviewing each aspect, it was found that all items were at high levels. At ordering from high to low average values, the order was equipment media and building factors, learner factors, teacher factors and applying knowledge after out of prison factors.

Keywords : Education Management, Vocational Education, Prisoners, Lamphun Prison

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์มาในทุกยุคทุกสมัย ทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะชีวิต ตลอดจนความชำนาญในงานด้านต่าง ๆ เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนสติปัญญา ความรู้ ทักษะ เจตคติ ตลอดจนเสริมสร้างและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อให้ มนุษย์สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การศึกษาจึงถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ อย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะโลกในยุคปัจจุบันที่ความเจริญก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วซึ่งตัดจำกัด คนที่สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ย่อมพัฒนาตัวเองได้ดีกว่าและสามารถมีชีวิตรอดได้กับความท้าทายที่เข้ามารายวัน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ทุกประเทศตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่า ตลอดจนความสำคัญของการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วซึ่งตัดจำกัด โดยเฉพาะโลกแห่งการสื่อสารที่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ซึ่งสวนทางกับคุณภาพของการศึกษาที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ควร เนื่องจากขาดการพัฒนาทางเทคโนโลยีและการนำนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนากำลังคนและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม เน้นการมีส่วนร่วมจากทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชนและภาคการศึกษาในทุกพื้นที่ของประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นนโยบายในด้านการจัดการศึกษาให้สอดคล้อง กับการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาส ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความถนัด ความสนใจ และได้รับการบริการทางด้านการศึกษาจากรัฐอย่างมีคุณภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการฝึกกระบวนการคิดและการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการดำรงชีวิต อีกทั้งยังมุ่งเน้นในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงจากประสบการณ์ตรงที่ได้ประสบพบเจอ

เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น มีความสามารถในการแก้ปัญหา รักการอ่านและเกิดการใฝ่เรียนใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุก ๆ รายวิชาเพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพโดยมุ่งเน้นให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา กำลังคนด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเพื่อยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อการทำงานในกลุ่ม ประชาคมอาเซียนและนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันและสามารถเข้าสู่การ เปิดเสรี ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต จึงได้กำหนดนโยบายในการยกระดับทักษะฝีมือและเตรียม ความพร้อมแก่กลุ่มตัวอย่างให้มีสมรรถนะทางด้านวิชาชีพที่ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับการปรับโครงสร้าง ทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม รวมไปถึงการผลิตสินค้าและบริการที่มีการแข่งขันทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณและ ระยะเวลาในการผลิต โดยพัฒนาระบบการจัดการอาชีวศึกษาตามแรงขับจากผู้ใช่ “Demand Driven” ภายใต้ความร่วมมือกันระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้ผลผลิตของอาชีวศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน นำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและ ภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้มีความรู้ ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551, น. 1-24)

กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมผู้กระทำความผิดและต้องโทษถึงคำพิพากษาสูงสุดของศาล ภารกิจอีกด้านหนึ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการควบคุมผู้ต้องขัง นั่นก็คือการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมและนิสัยผู้ต้องขัง โดยการศึกษาเป็นหนึ่งในแนวทางที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังจึงเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งที่รัฐต้องจัดให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข การจัดการศึกษาในเรือนจำให้กับผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นประชากรที่มีความหลากหลายและแตกต่าง ทั้งทางกายภาพร่างกาย อุปนิสัยส่วนตัว ลักษณะการกระทำผิดแห่งคดี ระยะเวลาการต้องโทษ ตลอดจนจนความคิดและเจตคติเฉพาะ

บุคคล ภูมิหลัง ความสามารถ ความสนใจความหลากหลาย ความแตกต่างเหล่านี้ ทำให้งานด้านการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยต้องมีการวางแผน จัดระบบบริหารจัดการ การจัดทรัพยากร ตลอดจนถึงเครือข่ายความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาตั้งแต่ขั้นพื้นฐานไปถึงที่สูงขึ้นตามความสนใจ เพื่อใช้การศึกษาในการปรับเปลี่ยนและสร้างโอกาสที่ดีต่อชีวิต เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษ

ดังนั้น กรมราชทัณฑ์และกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ร่วมมือกันจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังได้จัดกระบวนการที่เป็นการศึกษาตลอดชีวิต โดยมีการ ผสมผสานของการศึกษา 3 รูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ตลอดจนการจัด กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้รับความช่วยเหลือ อย่างดีเยี่ยมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กรมราชทัณฑ์, 2548, น. 3) ดังแนวคิดทฤษฎีของ Maslow (1987 อ้างใน สุทธิ ลิขกะไชย 2555, น. 16) ได้ให้แนวคิดว่ามนุษย์มีความต้องการ 5 ลำดับชั้น ดังต่อไปนี้ คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความต้องการเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการทางด้านความปลอดภัย หรือความมั่นคง ความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการได้รับการยกย่อง และความต้องการความสำเร็จ และความสุขในชีวิต ซึ่งเป็นความต้องการที่สูงสุดในชีวิตของมนุษย์

เรือนจำจังหวัดลำพูนเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามคำพิพากษาของศาล คำว่าเรือนจำ ภาษาชาวบ้านเรียกว่า คุก ซึ่งคำว่าคุก ประกอบด้วยพยัญชนะ 2 ตัว คือ ค และ ก คำว่า ค หมายถึง การควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนี เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้คุมหรือเจ้าหน้าที่อย่างมืออาชีพตลอด 24 ชั่วโมง ส่วน ก หมายถึง แก่ไข ได้แก่ แก่ไขฟื้นฟูพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังให้กลับตัวเป็นคนดีมีคุณค่า สู้งานโดยมุ่งเน้นการฝึกอบรมทั้งทางด้านร่างกาย การฝึกวิชาชีพด้านต่าง ๆ ทั้งอาชีพระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนการฝึกฝนพัฒนาจิตใจ เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถนำไปปฏิบัติได้ในขณะต้องโทษและปล่อยตัวออกสู่งาน โดยผ่านกระบวนการแก่ไขฟื้นฟูพัฒนาจิตใจ เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขหลังวันแห่งอิสรภาพ

วิทยาลัยการอาชีพป่าซางและเรือนจำจังหวัดลำพูนได้ร่วมกันจัดการศึกษาวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังใน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 2 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง และสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเป้าหมายให้ผู้ต้องขังได้มีความรู้และทักษะวิชาชีพติดตัว สามารถนำไปประกอบอาชีพได้เมื่อพ้นโทษ รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างปกติสุขไม่กระทำความผิดซ้ำอีก วิทยาลัยการอาชีพ

ปาซางได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องมากกว่า 20 ปี อย่างไรก็ตามจากการรายงานผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนของฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เรือนจำจังหวัดลำพูนและผลการประเมินการเรียนการสอนในรายงานของ SAR วิทยาลัยการอาชีพป่าซาง ที่ผ่านมา พบว่าการบริหารจัดการศึกษาวิชาชีพในเรือนจำจังหวัดลำพูนยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านพฤติกรรม วิถีชีวิต วัฒนธรรม เพศ อายุ การศึกษา ภาษา ฐานะ ความต้องการ ความมุ่งหวัง แรงจูงใจ ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจ โดยตระหนักถึงข้อจำกัดต่าง ๆ จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมามีนโยบายสนับสนุนการจัด การศึกษา การประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการประสานความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาในจังหวัดลำพูนและใกล้เคียง แต่การจัดการศึกษาวิชาชีพดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีปัญหาที่เกิดจากปัจจัยหลายประการ โดยปัจจัยที่สำคัญตามการรายงานผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนของฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เรือนจำจังหวัดลำพูน ประกอบด้วย ปัญหาด้านผู้เรียน เช่น ความพร้อมในการ เรียน อายุ ผู้ต้องขัง ความกังวลใจเกี่ยวกับครอบครัวที่ขาดผู้ดูแลซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ และสุขภาพร่างกาย การปรับตัวเข้ากับผู้ต้องขังคนอื่น ๆ ระยะเวลาในการศึกษา การย้ายแดนหรือย้ายฝ่ายงานกันบ่อย ๆ และพื้นฐานความรู้ทางวิชาชีพ ปัญหาด้านครูผู้สอน เช่น ความพร้อมของครูผู้สอน ทักษะในการ ควบคุมชั้นเรียน ความรู้ในการใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ เช่น ข้อจำกัดในการนำสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนเครื่องมือเครื่องไม้เครื่องมือต่าง ๆ เข้าไปในเรือนจำ ปัญหาด้านอาคารเรียนและสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ นอกจากนี้ปัญหที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าผู้ต้องขังจะสามารถนำความรู้และทักษะวิชาชีพที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจังได้ จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหการบริหารและการจัดการศึกษาสายวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ในการพัฒนาตนเองของผู้ต้องขังเพื่อเตรียมความพร้อมในการคืนคนดีกลับสู่สังคมภายหลังพ้นโทษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มประชากรจำนวน 85 คน ได้แก่ ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดลำพูน จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ จำนวน 4 คน ผู้ต้องขัง ในเรือนจำจังหวัดลำพูนที่ลงทะเบียนเรียนเป็นนักศึกษาสายวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพป่าซาง ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2565 รวม 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลังและสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 80 คน รวมจำนวนรวมทั้งสิ้น 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรง (Validity) เท่ากับ 0.934 และ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.842

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน ผู้วิจัย ดำเนินการศึกษาจากประชากร จำนวนทั้งสิ้น 85 คน ได้แก่ ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดลำพูน จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจในเรือนจำจังหวัดลำพูน จำนวน 4 คน และผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูนลงทะเบียนเรียนเป็นนักศึกษาสายวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพป่าซาง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 รวม 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง และสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 80 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในขั้นตอนนี้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพไปถึงเรือนจำจังหวัดลำพูน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง ในเรือนจำจังหวัดลำพูน เข้าไปเก็บข้อมูลในเรือนจำจังหวัดลำพูน โดยมีกำหนดการเก็บข้อมูลคืนภายใน 7 วัน

3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพ ให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน ตามเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติ เพื่อสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน ในด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ และด้านสถานที่ และด้าน การนำความรู้ไปใช้หลังพ้นโทษ

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ เรือนจำจังหวัดลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพปัญหาของการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพ ให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทำค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในแบบตารางประกอบการบรรยาย

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

สภาพปัญหาของการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน กำหนดเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แปลความว่า ระดับของสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แปลความว่า ระดับของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แปลความว่า ระดับของสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารการจัดการศึกษา วิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แปลความว่า ระดับของสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารการจัดการศึกษา วิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แปลความว่า ระดับของสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารการจัดการศึกษา วิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ เพศชาย จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 98.82 ที่เหลือได้แก่เพศหญิง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.18

จำแนกตามสถานภาพ พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ ผู้ต้องขัง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 94.11 เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.71 ผู้บัญชาการเรือนจำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.18

2. ระดับของสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ จังหวัดลำพูน

ตารางที่ 1 แสดงระดับความเป็นจริงเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการบริหารจัดการการศึกษาวิชาชีพ ให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน จำแนกรายด้าน

สภาพปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ด้านผู้เรียน	3.95	0.70	มาก
2. ด้านครูผู้สอน	3.80	0.77	มาก
3. ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และสถานที่	4.07	0.68	มาก
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้	3.11	0.69	ปานกลาง
รวม	3.73	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาของการบริหารจัดการการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน พบว่าสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ ด้านผู้เรียน และด้านครูผู้สอน โดยมีด้านการนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการบริหารการจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดลำพูน พบว่า พบว่าสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ ด้านผู้เรียน และด้านครูผู้สอน โดยมีด้านการนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จาตุรันต์ มุ่งคุณคำชาว (2552, น.60) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาในเรือนจำกลางอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า ผู้ต้องขังโดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาในเรือนจำกลางอุดรธานี โดยรวม และเป็นรายด้าน คือ ด้านผู้เรียนด้านสถานที่ ด้านบุคลากร/ครูผู้สอน และด้านสื่อ/อุปกรณ์ อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งหมด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรจัดทำโครงการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขัง
2. ควรจัดทำโครงการส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้ต้องขัง โดยใช้ระบบการศึกษาแบบทางไกล
3. ควรจัดทำโครงการพัฒนาสื่อวัสดุอุปกรณ์และสถานที่เพื่อใช้ในการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ
4. ควรจัดทำโครงการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังตามความต้องการของตลาดแรงงาน
5. ควรจัดทำโครงการนำผู้ต้องขังไปทำงานหรือฝึกอาชีพภายนอกเรือนจำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมแก่ผู้ต้องขังภายในเรือนจำจังหวัดลำพูน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของผู้ต้องขังภายในเรือนจำจังหวัดลำพูน

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2548). โครงการอบรมจริยธรรมผู้ต้องขังเรือนจำทั่วประเทศเพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี. กรุงเทพฯ: กรม ราชทัณฑ์.
- จตุรันต์ มุขคุณคำขาว. (2552). ความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาใน เรือนจำกลางอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อาชีวศึกษา. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุธน ลิกชะไชย. (2555). ผลของการใช้โปรแกรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนลอยสายอนุสรณ์สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

